

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Pf.II.20.428/2018/5. szám

A Debreceni Ítéltábla a Dr. Weisz Norbert ügyvéd (cím) által képviselt **felperes neve** (cím) felperesnek - a Dr. Bóta Csaba ügyvéd (cím) által képviselt **alperes neve** (cím) alperes ellen alapítói határozat hatályon kívül helyezése iránt indított perében az Egri Törvényszék 12.P.20.255/2017/45. sorszámú ítélete ellen az alperes által 47. sorszám alatt benyújtott fellebbezés folytán meghozta a következő

ítéletet:

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az alperest, hogy 15 nap alatt fizessen meg a felperesnek 30 000 (harmincezer) forint másodfokú perköltséget.

A le nem rótt fellebbezési illeték az állam terhén marad.

Ez ellen az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

Az alperes a Heves Megyei Bíróság által Pk...../2004/4. sorszám alatti végzéssel A-... szám alatt nyilvántartásba vett alapítvány, melynek alapítója a 2004. november hó 3. napján kelt alapító okirat szerint **alapító neve**, első kuratóriumi elnöke az alapító gyermeke és felperes édesapja, **H. J.** volt. Az alperesi alapítvány önálló jogi személyiségű szervezeti egysége a **K. Sz.** Szépkorúak Otthona és Kistérségi Gondozási Centrum, amely **N.-n** 71 idős ember lakhatását, ellátását, egészségügyi gondozását biztosítja 40 alkalmazottal. **alapító neve** évek óta ezen intézmény lakója.

A 2010. december hó 30. napján tartott kuratóriumi ülésen **alapító neve** alapító akként döntött, hogy a Ptk. 74/C. § (7) bekezdése alapján elhalálozása esetére maga helyett az alapító okiratban és a törvényben biztosított jogainak gyakorlása érdekében **Bné H. T-t** jelöli ki, a Heves Megyei Bíróság a 2011. február hó 9. napján kelt Pk...../2004/22. sorszám alatti végzéssel a közhiteles nyilvántartásba bejegyezni rendelte az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy neveként és címeiként **Bné H. T-t**, azzal hogy a kijelölés bekövetkezési időpontjaként az alapító halálát rendelte bejegyezni.

A kuratórium 2016. október hó 21. napján tartott ülésén a kuratórium elnöke lemondott tisztségéről, melyet **alapító neve** alapító a 2/2016. (X.21.) számú határozattal elfogadott, és ezen tisztség ellátásával 2016. október hó 21. napjától határozatlan időre megbízta **B. R.-t**.

Az alapító ugyanekkor 4/2016. (X.21.) számú határozattal **Bné H. T.** javára biztosított az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó kijelölést visszavonta, kijelentette, hogy idős korára és egészségi

állapotára is figyelemmel már nem kívánja gyakorolni az alapítói jogosultságokat, és 5/2016. (X.21.) számú határozatával **H. J.-t** az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyként nevezte meg. 2016. október hó 21. napján keltezett egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat is elkészítésre került, melynek I/1. pontja alapítóként **H. J.-t** tünteti fel, az alapító okiratot alapítóként is **H. J.** írta alá.

Az Egri Törvényszék Pk...../2004/39. sorszám alatti végzéssel a közhiteles nyilvántartásból törölni rendelte **H. J.** kuratóriumi elnököt és bejegyezte új kuratóriumi elnöknek **B. R.-t. alapító neve** alapító kérelmezőként az Egri Törvényszékhez 2016. december hó 12. napján előterjesztett változásbejegyzés iránti kérelmében kérte, hogy a bíróság **alapító neve** alapító személyét törölje és alapítóként, illetve alapítói jogok gyakorlására jogosult személyként **H. J.-t** vezesse be a nyilvántartásba.

Az Egri Törvényszék a 2017. január hó 20. napján kelt Pk...../2004/42. sorszám alatti végzéssel törölte mint az alapítói jogok gyakorlójaként bejegyzett **Bné H. T.-t**, és az alapítói jogokat gyakorlóként rendelte bejegyezni **H. J.-t**.

H. J., azonban 2017. január hó 25. napján rosszul lett, öntudatlan állapotban szállították be a **M. F.** Oktatókórház és Rendelőintézet Sürgősségi Betegellátó Osztályára, kómába esett és 2017. január hó 31. napján elhunyt.

Az egri Törvényszék 42. alatti végzését Dr. **F. Á.** ügyvéd 2017. január hó 28. napján vette kézhez, ezt követően a felperessel, **K. E-el** és **B. T.-al** egyeztetve egy jegyzőkönyvet készített, amelyben szerepel, hogy „...2017. január hó 25. napján az alapítói jogok gyakorlására kijelölt és a hivatkozott végzés szerint nyilvántartásba vett **H. J.** egészségi állapotában váratlanul, előzmény nélkül olyan súlyos változás következett be, hogy emiatt nem képes az alapítói jogok gyakorlására. ...Az alapítvány folyamatos működtetéséhez nélkülözhetetlen az alapítói jogokat ellátó személy közreműködése, ezért **H. J.** helyett más személy kijelölése szükséges. Erre úgy van lehetőség, ha az Egri Törvényszék fent hivatkozott végzésének jogerőre emelkedése előtt az alapítói jogokat korábban ellátó és **H. J.** személyét kijelölő **alapító neve** más személyt jelöl ki. E vonatkozásban kéri törölni **H. J.-t** és új személyt jelöl ki, míg a **Bné H. T.** törlésére vonatkozó végzésbeni rendelkezést kéri hatályban tartani. A fentiek megtárgyalása eredményeként **alapító neve** alapító az alapítói jogok gyakorlására **H. J.** helyett felperes neve 'cím' szám alatti lakost jelöli ki. Nevezett a kijelölést elfogadja, az alapítói jogok általa történő ellátása akadályba nem ütközik.” A jegyzőkönyvbe foglalt 1/2017. (I.28.) alapítói határozat szerint ezen naptól a **alperes neve** alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy felperes neve, aki az alapítói jogokat az egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat aláírásától gyakorolja, amelyben alapítóként személye került feltüntetésre. A jegyzőkönyvet elkészültét követően **alapító neve n.-i** tartózkodási helyén írta alá.

Dr. **F. Á.** ügyvéd 2017. január hó 30. napján a Pk...../2004/43. sorszám alatt fellebbezés megnevezésű beadványt terjesztett elő, amelyben kérte a 42. alatt kiadott végzés Pp. 257. § alapján történő módosításával az alapítói jogok gyakorlására **H. J.** helyett **felperes neve-t** kijelölni **H. J.** cselekvőképtelen állapotára tekintettel. A kérelem mellékleteként csatolta a 2017. január hó 28. napján kelt jegyzőkönyvet, majd 2017. február 2. napján az alperes 2017. január 28. napi keltezésű egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratát, melynek I/1. pontja alapítóként a felperest tartalmazta, azt alapítóként is **felperes neve** írta alá. A 2017. február 2. napján érkezett egyéb kérelemben a jogi képviselő alapítóként, ill. alapítói jogok gyakorlására jogosult személyként kérte a felperest nyilvántartásba venni.

Az Egri Törvényszék a 2017. február 13. napján kelt Pk...../2004/46. sorszám alatti végzéssel saját hatáskörében 42. számú végzését akként módosította, hogy az alapítói jogok gyakorlójaként

bejegyezni rendelte a felperest azzal, hogy a nyilvántartó lap egyéb adatai nem változtak. A végzés indokolása szerint a bíróság a Cnytv. 5. § (1) bekezdése alapján alkalmazandó Pp. 257. § (1) bekezdése alapján saját hatáskörben részben módosította a 42. sorszám alatt meghozott végzést.

Az alperesi alapítvány kuratóriuma által 2017. február hó 16. napján tartott ülésen **B. R.** a kuratórium elnöki tisztről lemondott. A készült jegyzőkönyv szerint az ülésen **alapító neve** mint alapító, a felperes mint alapítói jogok gyakorlására kijelölt vett részt. A jegyzőkönyv szerint a lemondást a 4/2017. (II.16.) számú alapítói határozattal az alapító elfogadta, és a kuratóriumi elnöki tisztség betöltésére **K. E.-t** kérte fel.

Dr. **F. Á.** ügyvéd 2017. február hó 23. napján terjesztett elő az Egri Törvényszéken ismételt változásbejegyzés iránti kérelmet, amelynek mellékleteként csatolta a 2017. február hó 16. napján megtartott kuratóriumi ülés jegyzőkönyvét is.

Az Egri Törvényszék ezt követően a 2017. március hó 31. napján kelt Pk...../2004/51. sorszám alatti végzéssel a közhiteles nyilvántartásba bejegyezte az alapítvány kuratóriumi elnökeként **K. E.-t**. A módosított, egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat I/1. pontja alapítóként már ismét **alapító neve-t** tünteti fel, az I/2. pont szerint az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy a felperes. Az egységes szerkezetbe foglalt alapító okiratot mindketten aláírták fenti minőségük feltüntetésével.

2017. április 12. napján megtartott kuratóriumi ülésre került sor. Az elkészült jegyzőkönyvben **alapító neve-t** alapítóként jelölték meg, a kuratóriumi ülés összehívásának okaként a jegyzőkönyv azt tartalmazza, hogy **H. J.** elhunytja miatt olyan helyzet állt elő, amely veszélyezteti az alapítvány működését. Az alapító álláspontjaként rögzíti a személyi változások indokoltságát, valamint azt, hogy **felperes neve-nak**, mint az alapító halála esetén alapítói jogok gyakorlására kijelölt személynek adott kijelölés visszavonása indokolt, mert Amerikából nem lehetséges az alapítói jogok gyakorlása, ehhez konkrét és időszerű ismeretek birtokában van mód. A jegyzőkönyv szerint az alapító a felperes helyett **H. Gy.-t** jelölte ki, aki a határozatlan időre szóló kijelölést elfogadta. Az alapító a fentieket a 6/2017. (IV.12.) határozattal elfogadta.

Az ezen napra dátumozott módosított alapító okirat I/1. pontja alapítóként **alapító neve-t**, az I/2. pontja az alapítói jogok gyakorlására elhalálozása esetére kijelölt személyként **H. Gy.-t** tünteti fel, azt **alapító neve** írta alá

Az Egri Törvényszékhez benyújtott változásbejegyzési kérelemben kérelmezőként **alapító neve** alapító szerepelt, aki kérte az alapítói jogok gyakorlására feljogosított személyként megjelölt **felperes neve** törlését, és az alapító halála esetére alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyként **H. Gy.** nyilvántartásba vételét.

Ezt követően az Egri Törvényszék a 2017. április hó 24. napján kelt Pk...../2004/57. sorszám alatti végzéssel a közhiteles nyilvántartásból a felperest, mint az alapítói jogok gyakorlóját törölte, egyben **H. Gy.-t** mint az alapítói jogok gyakorlóját bejegyezte. A végzés rendelkező részében feltüntetésre került **H. Gy.** vonatkozásában, hogy a kijelölés feltétele az alapító halála, ugyanakkor a végzés a felperes vonatkozásában is feltüntette a törölt joggal összefüggésben, hogy a kijelölés feltétele az alapító halála volt. A felperes a végzéssel szemben keresetlevelet terjesztett elő az Egri Törvényszéken 12.P.20.296/2017. szám alatt.

A felperes módosított keresetében kérte a 2017. április hó 12. napján megtartott kuratóriumi ülésen meghozott 7/2017. számú alapítói határozat hatályon kívül helyezését és az alperes perköltségben való marasztalását.

Az alperesi viszontkeresetben kérte annak megállapítását, hogy **alapító neve** alapító az alapítványra fennálló alapítói jogainak a gyakorlásáról nem mondott le.

Az alperes ellenkérelmében a felperes keresetének, a felperes viszontkeresetre adott ellenkérelmében a viszontkereset elutasítását kérte.

Az elsőfokú bíróság ítéletével **alapító neve** alapítónak az alperesi alapítvány 2017. április hó 12. napján megtartott kuratóriumi ülésén meghozott, jegyzőkönyvbe foglalt, a 7/2017. (IV.12.) számú alapítói határozat részét képező azon határozatát, amellyel visszavonta a felperes kijelölését, mint az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyt, és helyette az alapítói jogokat gyakorló személyként **H. Gy.-t** jelölte ki, hatályon kívül helyezte, az alperes viszontkeresetét elutasította. Kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg a felperesnek 60 000 forint perköltséget.

Rögzítette, hogy az alperes az Egri Törvényszék 2015. június 21. napján kelt, Pk...../2004/32. alatti végzése szerint a civil szervezet alapszabálya megfelelt a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban Ptk.) rendelkezéseinek. Az alapító ezért törvényesen hozta meg a 4/2016. (X.21.) számú és az 5/2016. (X.21.) számú alapítói határozatokat, amelyekkel a korábban **Bné H. T.** javára biztosított az alapítói jogok gyakorlására vonatkozó kijelölést visszavonta, míg **H. J.-t** az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyként nevezte meg.

A Ptk. 3:396. § felhívásával a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján megállapította, hogy **alapító neve** szándéka szerint korára és egészségi állapotára figyelemmel az ekkor még őt megillető alapítói jogokat és kötelezettségeket kívánta átruházni néhai **H. J.-ra**.

A bizonyítékok értékelése körében **alapító neve** tanúvallomása alapján rögzítette, hogy az alapítványt lényegében **H. J.** hozta létre, a megjelölt alapító ehhez csak a nevét adta, minden döntést **H. J.** hozott meg, amit a kuratórium csinált, azt **alapító neve** elfogadta, mely nyilatkozatát korára és egészségi állapota is alátámasztott. Az elsőfokú bíróság által kifejtettek szerint **alapító neve** nem rendelkezett azokkal a pénzügyi és jogi ismeretekkel, amelyek szükségesek voltak ahhoz, hogy mint alapító felelős döntéseket tudjon hozni.

Kiemelte a 2016. december hó 12. napján benyújtott változásbejegyzés iránti kérelem tartalmát. Rögzítette ugyanakkor, hogy az Egri Törvényszék Pk...../2004/42. sorszám alatti végzéssel az alapítói jogok gyakorlójaként rendelte bejegyezni a felperes édesapját, **H. J.-t**, a nyilvántartó bíróság ugyanis nem vizsgálhatja a nyilvántartásba venni vagy törölni kért adatokat létrehozó közgyűlés (kuratórium) lebonyolításának törvényességét, a nyilvántartási adatnak nem minősülő jegyzőkönyvi tartalmat, csak azt vizsgálhatja, hogy a változásra vonatkozó határozatot az adott időpontban hatályos alapító okirat szerinti szerv, jelen esetben **alapító neve** hozta-e meg.

A nem jogerős bejegyző végzés kézhezvétele előtt **H. J.** azonban olyan súlyos állapotban került kórházba, hogy nem volt esélye öntudatának visszanyerésére, ezért életszerűnek ítélte, hogy az alperesi alapítvány eredeti alapítója és kuratóriuma jogi képviselő közreműködésével közösen az alapítvány érdekét szolgáló megoldást. A lefolytatott bizonyítás, így különösen **B. T.** tanú vallomása alapján megállapította, hogy **alapító neve** az alapítói jogokat 2018. január 28. napján a Ptk. 3:396.§ alapján átruházta a felperesre, annak érdekében, hogy a Ptk. 3:394. § (4) bekezdésében foglaltakat elkerülje, az alapítói jogok gyakorlása ne kerüljön a bírósághoz. Kiemelte, hogy a Ptk. 6:2. § (1) és (2) bekezdései, 6:202. § (1) bekezdései szerinti jogátruházás történt, az alapítói jogok átruházásának Ptk. 3:396. § szerinti feltételei fennálltak, az új jogosult felperes a közhiteles nyilvántartásba is bejegyzésre került, mely bejegyző végzés törvényessége a perben nem volt vizsgálható. A jog átruházásra is figyelemmel **alapító neve** alapítói jogai megszűntek.

Mivel 2017. január hó 28. napján **alapító neve** a felperesre ruházta át az alapítói jogokat és kötelezettségeket, akinek ezen jogát a jogátruházásra figyelemmel be is jegyezték a közhiteles

nyilvántartásba, **alapító neve** eredeti alapítót 2017. április hó 12. napján törvényesen már nem illette meg az a jog, hogy alapítói döntéseket hozzon. Ezért azon döntése, amellyel visszavonta a felperes kijelölését és helyette az alapítói jogokat gyakorló személyként **H. Gy.-t**, a fiát jelölte ki, törvénysértő. A döntést az elsőfokú bíróság a Ptk. 3:37. § (1) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte.

Az alperesi viszontkeresetet vonatkozásában rögzítette, hogy az alperes azzal összefüggésben aktív perbeli legitimációval nem rendelkezett, hiszen a megállapítás kifejezetten azt célozta, hogy az alperesi alapítvány eredeti alapítója **alapító neve** mint magánszemély az alapítványra fennálló alapítói jogainak gyakorlásáról nem mondott le. A BDT2009.2143. eseti döntésre utalva kifejtette továbbá, hogy a keresettel szembeni védekezésként felhozható igény nem érvényesíthető önálló megállapítási keresetként, mivel ilyen esetben a jogmegóvási szükséglet hiányában nem is állnak fenn a megállapítási kereset eljárásjogi feltételei. Mindezek alapján a viszontkeresetet elutasította.

Az alperest az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv). 5. § (1) bekezdés f) pontja alapján illető személyes illetékmentességre tekintettel megállapította, hogy a feljegyzett kereseti illetéket a 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a Magyar Állam viseli.

A Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a pervesztes alperest a pernyertes felperes javára 60 000 forint perköltség megfizetésére a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja alapján.

Az alperes fellebbezésében kérte az elsőfokú bíróság ítéletének megváltoztatását, a felperes keresetének elutasítását, valamint az alperes viszontkeresetének megfelelően annak megállapítását, hogy **alapító neve** alapítói jogköre fennáll. Kérte a felperes kötelezését mindkét fokú eljárással felmerült perköltségének megfizetésére.

A felperesi keresetre vonatkozóan előadta, hogy a perbeli esetben nem a Ptk. 3:396. §-a szerinti jogátruházás történt, hanem a Ptk. 3:394. § szerinti kijelölés az alapítói jogok gyakorlására, amely esetben azonban az alapító az alapítói jogok gyakorlásáról véglegesen nem mond le. Ennek alátámasztására hivatkozott **alapító neve** tanúvallomására, aki egyértelműen akként nyilatkozott, hogy amíg ő él, alapító marad, jelenleg is ő az alapító, csatolta továbbá **alapító neve** dr. **Sz. Zs.** e.-i közjegyző által 33019/Ü/302/2018/2. számú közjegyzői okiratba foglalt nyilatkozatát. Álláspontja szerint a bíróság okszerűtlenül következtetett **alapító neve** szellemi és mentális állapotára, csatolta **alapító neve** 2018. május 17. napján kelt pszichiátriai szakorvosi bizonyítványát. Kiemelte, hogy **alapító neve** alapítói jogait 2017. január 28. napját követően is gyakorolta, a 2017. február 16. napján tartott kuratóriumi ülésen - habár a felperes is jelen volt - a jegyzőkönyv szerint **B. R.** kuratóriumi elnök lemondásának elfogadásáról, illetőleg **K. E.** új kuratóriumi elnök kijelöléséről is **alapító neve** alapító döntött. Fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság iratellenesen hivatkozott arra, hogy a 2017. január 28. napi változás-bejegyzési kérelemben **alapító neve** alapító személyének törlését kérték volna, a kérelem ugyanis pusztán a felperes kijelölését tartalmazza. Maga a 2017. január 28-i jegyzőkönyv is a kijelölés szót tartalmazza, az alapítói jogok átruházására vonatkozó rendelkezés abban nem lelhető fel, az alapító szándéka kizárólag arra irányult, hogy halála esetén az alapítói jogok gyakorlása ne kerüljön ki a családi körből, amelyet az alperesi tanúk egybehangzóan alátámasztottak.

Kiemelte, hogy a 2017. április 12. napján tartott kuratóriumi ülés jegyzőkönyvét **B. T.** egészítette ki kézírással. **B. T.** az elsőfokú bíróság megállapításával ellentétben nem tekinthető érdektelen tanúnak: kuratóriumi tagságának megszüntetése érdekében az alapító peres eljárást kezdeményezett, a felperes és **B. T.** több büntető feljelentést tettek az alapítvány, valamint a kuratórium elnöke ellen, **B. T.** a felperes meghatalmazottjaként jár el a felperes vagyoni érdekeltségi körébe tartozó

gazdasági társaságokban, illetőleg a felperes ígéretet tett **B. T.**-nak, hogy az alapítvány kuratóriumi elnöki tisztségének ellátásával fogja megbízni.

Az elsőfokú bíróság a Pp. 206. § rendelkezéseinek megsértésével mellőzte a felperes személyes perbeli nyilatkozatainak értékelését, mely nyilatkozatok alapján a felperes szavahihetősége aggályos. Utalt arra, hogy az alapító 2017. április 12-i döntésének kiváltó oka az volt, hogy a felperes az Amerikai Egyesült Államokba történő visszautazását követően jogtalanul és indokolatlanul terhelte a kuratórium elnökét utasításokkal és operatív feladatokkal, a kuratóriumi elnököt személyiségi jogaiban sértette, közötté és a kuratóriumi elnök közötti együttműködés ellehetetlenült, a felperes az alapítvány ellen magas összegű fizetési meghagyás kibocsátása iránti kérelmet is benyújtott. A felperes személyében is méltatlan az alapítói tisztségre, e körben hivatkozott az általa mint alapító által 1/2018 - 6/2018. számú alapítói határozatokra, melyeket csatolt, illetőleg az Egri Törvényszék előtt a felperes által 12.P.20.104/2018/2. szám alatti ügyben előterjesztett ellenkérelemben foglaltakra is. Hangsúlyozta, hogy a felperes az általa értelmezett alapítói jogait nem személyesen, hanem **B. T.** meghatalmazott útján kívánta gyakorolni.

Utalt arra, hogy az Egri Törvényszék 57. sorszám alatti végzését nyilvánvalóan a rendelkezésre álló iratok mérlegelése alapján hozta, az ítélet ezen végzésben foglaltakkal gyökeresen ellentétes döntést tartalmaz.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság viszontkeresettel kapcsolatos álláspontja ellentétes a Pp. 123. § rendelkezéseivel: az alapítvány jogvédelme érdekében szükséges annak megállapítása, hogy az alapító nem ruházta át az alapítói jogokat, illetve nem mondott le véglegesen e jogáról, az elsőfokú bíróság által felhívott eseti döntés teljesen eltérő perbeli tényállás alapján keletkezett.

A felperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének helybenhagyását, valamint az alperes a másodfokú perköltségében való marasztalását kérte.

Hivatkozott arra, hogy a fellebbezéshez csatolt okiratok az alapeljárásban is az alperes birtokában voltak, ezért a Pp. 235. § (1) bekezdése alapján a másodfokú eljárásban való becsatolásukra nincs mód, azok a másodfokú eljárásban már figyelembe nem vehetőek. Utalt arra is, hogy ezen okiratok tartalma a perben jelentőséggel nem bír, azok egy része az elsőfokú eljárásban is a bíróság rendelkezésére állt.

A fellebbezés nem alapos.

Az elsőfokú bíróság eljárása során lényeges eljárási szabálysértés nem történt, az alperes fellebbezésében megalapozatlanul hivatkozott a Pp. 2. § megsértésére. A tisztességes eljáráshoz való jog fogalmába tartozik a felek közötti esélyegyenlőség biztosítása, a tárgyalás igazságossága, vagy a független és pártatlan bírósághoz való jog. Nem jelenti a tisztességes eljárás megsértését, ha a bíróság a jogi képviselő által benyújtott hiányos, de elbírálásra alkalmas keresetlevelet nem utasítja el idézés kibocsátása nélkül. A felperes keresetében ugyanakkor megjelölte az érvényesíteni kívánt jogot, hivatkozott a Ptk. 3:394. § rendelkezéseire (keresetlevél 1. oldal 5. bekezdés), annak nem volt jelentősége, hogy később jogi hivatkozását módosította.

Az elsőfokú bíróság a tényállást a döntéshez szükséges mértékben feltárta, abból helytálló jogi következtetésre jutott.

Az ítéletábra kiemeli, hogy jelen perben a felperes keresete alapján arról kellett állást foglalni, hogy az alapító **alapító neve** az alapítói jogokat átruházta-e a felperesre, illetőleg tett-e olyan nyilatkozatot, mellyel az alapítói jogok gyakorlásáról véglegesen lemondott és azok gyakorlására a felperest jelölte ki. A felperesi kereset eldöntése szempontjából nem bírt jelentőséggel, hogy az alapító a nyilatkozatát mely körülmények között, mely indokok alapján tette.

Rögzíti az ítéletábra, hogy amíg a korábban hatályban volt, Polgári törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény és az alapján kialakuló bírói gyakorlat az alapítói jogok átruházását jelentősen korlátozta, addig a jelenleg hatályos Ptk. 3:396. § szerint az alapító vagyoni hozzájárulásának alapító okiratban foglaltak szerinti teljesítését követően az alapítói jogokat másokra szabadon átruházhatja. E mellett a Ptk. 3:394. § (1) bekezdése alapján arra is lehetősége van, hogy arra az esetre, ha meghal vagy egyéb okból kifolyólag alapítói jogait véglegesen nem gyakorolja, illetőleg gyakorolhatja, rendezze az alapítói okiratban az alapítói jogok gyakorlását, kijelölhessen az alapítói jogokat ténylegesen gyakorolható személyt vagy szervet. A jogszabály szövegéből - a végleges kifejezés használatából - megállapíthatóan a jogalkotó immár azt is lehetővé tette, hogy az alapító még életében lemondjon az alapítói jogok gyakorlásáról. A Ptk. 3:394. § (1) bekezdésében meghatározott, az „alapító jogait véglegesen más okból nem gyakorolja” megfogalmazás nem szűkíthető le az alapító akaratán kívüli okokra, a Ptk. ezzel kifejezett lehetőséget biztosít az alapító számára, hogy saját döntéséből eredően más személyt ruházzon fel az alapítói jogok gyakorlásával. Amennyiben ezzel a jogával az alapító él, úgy nem egyszerű meghatalmazás történik, a kijelölt személyre átszállnak az alapítói jogok, ezekkel az alapító később sem élhet. Mivel az alapítói jogok gyakorlására más személy kijelölésére azért kerül sor, mert az alapító jogait véglegesen nem gyakorolja, a jogszabály szövegéből eredően ezen kijelölés visszavonására sincs lehetőség. A két jogintézmény különbözőségét adja, hogy míg a Ptk. 3:394. § (1) bekezdésében meghatározott esetben az alapító okirat módosítása szükséges, addig a 3:396. § szerinti jogátruházás körében ez nem előírt. A Ptk. 3:394. § (1) bekezdésében meghatározott kijelölés az alapító egyoldalú nyilatkozata (bár a kijelölés elfogadása szükséges), míg a 3:396. §-ában meghatározott alapítói jogok átruházása kétoldalú szerződéses jogügylet, amely akár visszterhes is lehet. A Ptk. 3:394. § (1) bekezdésében foglaltak szerint arra is lehetősége van az alapítónak, hogy az alapítói jogok gyakorlására valamely időponttól, feltételtől függően (pl. a halálától kezdődően) jelöljön ki mást, ebben az esetben azonban a feltételt, időpontot nyilatkozatának egyértelműen, kétséget kizáró módon tartalmaznia kell.

Az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, hogy sem a 2016. október 21. napján, sem a 2017. január 28. napján készített jegyzőkönyv, vagy ezen napon hozott alapítói határozat nem jelöli meg az alapító által alkalmazni kívánt jogintézményt a pontos jogszabályhely felhívásával, azonban a jegyzőkönyvekből, az alapító okiratok módosításából és a bírósághoz benyújtott változásbejegyzési kérelmekből az egyértelműen beazonosítható.

A 2016. október 21. napján megtartott kuratóriumi ülésről készült jegyzőkönyv a napirendi pontok felsorolásakor 5. napirendi pontként tünteti fel az alapítói jogosultságok átruházását, változást az alapító személyében. A jegyzőkönyv ezen ponthoz kapcsolódóan rögzíti **alapító neve** nyilatkozatát, amely szerint idős korára, egészségi állapotára figyelemmel az alapítói jogosultságát a továbbiakban nem kívánja gyakorolni, a jövőben az alapítói jogok gyakorlására **H. J.-t** jelöli ki. Kifejezetten nyilatkozik arról, hogy az általa az alapítvány felé vállalt vagyoni hozzájárulást teljes mértékben befizette, mely a Ptk. 3:396. § szerint az alapítói jogok és kötelezettségek átruházásához szükséges törvényi feltétel. Ezt követően került sor az alapító okirat módosítására, amelyben alapítóként már **H. J.-t** tüntették fel.

A jogi képviselő által benyújtott változásbejegyzési kérelem is azt tartalmazza, hogy **alapító neve** alapító személyét kéri törölni, „alapítóként, illetve alapítói jogok gyakorlására jogosult személyként” **H. J.-t** kéri nyilvántartásba venni.

A jegyzőkönyvből - annak napirendre vonatkozó rendelkezéséből és **alapító neve** nyilatkozatából is - egyértelműen megállapítható, hogy **alapító neve** a Ptk. 3:396. § alapján az alapítói jogait és kötelezettségeit átruházta **H. J.-ra**. Ezt nem érinti, hogy a változásbejegyzés iránti kérelemben az

alapító, illetőleg alapítói jogok gyakorlására jogosult kifejezés lényegében azonos értelemben, egymás szinonimájaként került feltüntetésre, hiszen a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról szóló 2011. évi CLXXXI. törvény (Cnyt.) alapján a bírósági nyilvántartás bár közhiteles, de nem konstitutív, az a 91-94. § alapján kötelezően nyilvántartandó adatként az alapítót, alapítói jogokat gyakorló személyt nem tartalmazza. Erre tekintettel nem volt perdöntő jelentősége annak sem, hogy az Egri Törvényszék az előtte folyamatban lévő nemperes eljárás során **H. J.**-t alapítói jogokat gyakorlóként rendelte bejegyezni.

Az Egri Törvényszék 42. sorszámú végzésének jogerőre emelkedése előtt ugyanakkor **H. J.** cselekvőképtelen állapotba került. Az alapító a nyilvántartásba vételről rendelkező végzés jogerőre emelkedése előtt a bejegyzésre vonatkozó kérelmét visszavonhatta (BH 2002.508.), az **alapító neve** által 2017. január 30. napján előterjesztett fellebbezés tartalma szerint visszavonásnak minősül. Utal arra is az ítéletábra, hogy az alapítói jogok Ptk. 3:396. § szerinti átruházása szerződés, melyre a szerződésre vonatkozó általános rendelkezések is alkalmazhatóak és alkalmazandóak, így alkalmazható a Ptk. 6:179. § lehetetlenülésre vonatkozó rendelkezése is. **H. J.** 2017. január 25. napját követően az alapítói jogok gyakorlására már nem volt képes, ugyanakkor a nyilvántartásba vételére jogerős végzéssel még nem került sor, az átruházásra irányuló szerződés lehetetlenné válása folytán megszűnt. Ezt követően az alapítói jogokat ismételten **alapító neve** gyakorolhatta, nem volt ezért akadálya annak, hogy ismételten azok átruházásáról döntsön a Ptk. 3:396. § alapján, vagy a Ptk. 3:394. § (1) bekezdése alapján más személyt jelöljön ki az alapítói jogok gyakorlására. E körben kellett értelmezni a 2017. január 28. napján megtett alapítói nyilatkozatot.

Ahogy az elsőfokú bíróság helytállóan rögzítette, a 2017. január 28. napján készített jegyzőkönyv az alapítói határozat tekintetében konkrét jogszabályi rendelkezés felhívását, ilyenre való utalást sem tartalmaz, annak ellenére kétséget kizáróan megállapítható, hogy az alapító - az alperes perbeli hivatkozásával ellentétben - nem csupán halála esetére jelölte ki a felperest az alapítói jogok gyakorlására.

A jegyzőkönyv szerint az alapítói határozatot az indokolta, hogy az alapítvány folyamatos működtetéséhez nélkülözhetetlen volt az alapítói jogokat ellátó személy közreműködése, ezért találták szükségesnek **H. J.** helyett más személy kijelölését. Már ebből is egyértelműen következik, hogy az alapító az alapítói jogok gyakorlását nem a halála esetére, hanem azonnali hatállyal kívánta rendezni: az alapító halála esetére történő kijelölés az alapítvány mindennapi működését ugyanis az alapító életében nem érintette volna. Alátámasztja ezt az is, hogy az alapító saját tanúként tett nyilatkozata szerint az alapítvány ügyeiben szükséges döntéseket korábban sem ő, hanem **H. J.** hozta meg, ő „csak a nevét adta”. Az alapítói jogok gyakorlására azon személy helyett jelölte ki **felperes neve-t**, akire az alapítói jogokat korábban átruházta, miután kinyilvánította, hogy azokat a továbbiakban - életében sem - kívánja gyakorolni. Az 1/2017. (I.28.) alapítói határozat is „a mai naptól” kitélt alkalmazza, a szerint a felperes 2017. január 28. napjától az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személy, aki az alapítói jogokat az egységes szerkezetbe foglalt alapító okirat aláírásától gyakorolja, amelyben alapítóként személye kerül feltüntetésre. Ezen alapítói határozat szövegezéséből egyértelmű, hogy a felperes az alapítói jogokat és kötelezettségeket a módosított alapító okirat aláírásától és nem **alapító neve** halálától kezdődően jogosult és köteles gyakorolni. Ezen alapítói határozat érvénytelenségét nem állították. Az alapítói határozatnak megfelelően módosították az alapító okiratot is, akként, hogy annak I/1. pontjában **felperes neve-t** alapítóként tüntették fel, a felperes az alapító okiratot kifejezetten alapítóként írta alá.

Az Egri Törvényszékhez 2017. január 30. napján benyújtott fellebbezés akként fogalmaz, hogy az alapítói jogok gyakorlására **H. J.** helyett **felperes neve** legyen kijelölve, majd a 2017. február 2. napján - szintén a bejegyző végzés jogerőre emelkedése előtt - érkezett, ugyanazon jogi képviselő által benyújtott változásbejegyzési kérelemben **alapító neve** kérelmezőként azt kérte, hogy

alapítóként, illetve alapítói jogok gyakorlására jogosult személyként **felperes neve-t** vegyék nyilvántartásba, ezen változást vezessék át a nyilvántartáson.

A kérelemnek megfelelően az Egri Törvényszék 46. sorszám alatti végzésével 42. sorszám alatti végzését módosította: az alapítói jogok gyakorlójaként **felperes neve-t** rendelte bejegyezni, mely végzése 2017. március 11. napján jogerőre emelkedett.

Figyelemmel arra, hogy a jegyzőkönyv kifejezetten az alapítói jogok gyakorlására kijelölt személyként jelöli meg a felperest, illetőleg az alapító okirat módosítása is megtörtént, ekkor nem az alapítói jogok és kötelezettségek Ptk. 3:396. § szerinti átruházására került sor, **alapító neve** nyilatkozata a Ptk. 3:394. § (1) bekezdés harmadik fordulatában foglaltak szerint minősül: abban az alapítói jogok gyakorlásáról véglegesen lemondott, és annak gyakorlására még életében a felperest jelölte ki. Az alapítói határozat - mint ahogyan a változásbejegyzés iránti kérelem sem - nem tartalmazza azt a korlátozást, hogy a felperest az alapító csak halála esetére, vagy csupán bármely tekintetben korlátozottan jelölte volna ki az alapítói jogok gyakorlására, bármely alapítói jog gyakorlását magának fenntartotta volna. A felperes kijelölése teljes körű, a módosított alapító okirat aláírásától kezdődő volt, a fent már írtak szerint az alapítói jogokat a kijelölést követően, a bejegyző végzés jogerőre emelkedése után jogszerűen már csak a felperes gyakorolhatta.

Nem vitathatóan az alperesi alapítvány ezt követően alapító okiratát ismételten módosította, amelyben már külön tüntette fel **alapító neve-t** alapítóként, a felperest pedig az alapítói jogok gyakorlójaként, a 2017. február 16. napján megtartott kuratóriumi ülésen is **alapító neve** alapítóként, míg a felperes alapítói jogok gyakorlójaként szerepel, azonban ez a korábban megtett jognyilatkozat érvényességét és hatályosságát nem érinti.

Szintén nem bírt jelentőséggel, hogy az Egri Törvényszék Pk...../2004/57. alatti végzésében azt tüntette fel, hogy az azon végzéssel törölni rendelt felperesi kijelölés feltételének bekövetkezési időpontja az alapító halála lett volna, mivel ezen kikötést a fentiek szerint az alapító határozata nem tartalmazta, mint ahogy a nyilvántartást vezető bíróság korábbi végzései sem utaltak erre. Hangsúlyozza ugyanakkor a bíróság, hogy bár a nyilvántartás közhiteles, annak adataival szemben is lehetőség van a bizonyításra.

alapító neve tehát a Ptk. 3:394. § (1) bekezdésében írt jogával élve véglegesen lemondott az alapítói jogok gyakorlásáról és arra a felperest jelölte ki, ezzel a kijelölt személyre az alapítói jogok átszálltak, az alapítói jogokkal **alapító neve** a későbbiekben már nem élhetett. Erre tekintettel jogszabálysértő volt a 2017. április 12. napján meghozott 7/2017. (IV.12.) határozata, mellyel a felperes kijelölését visszavonta és az alapítói jogok gyakorlójaként **H. Gy.-t** jelölte ki.

A per eldöntése szempontjából nem bírt jelentőséggel, hogy **alapító neve-t** a felperes kijelölése során milyen szándék, feltevés, illetőleg motiváció vezette, esetleges tévedése sem releváns. Figyelemmel arra, hogy az alapítói határozattal szemben a jogszabály külön követelményt nem támaszt, nem volt jelentősége, hogy az alapítói határozat meghozatalára mely körülmények között került sor, mint ahogy annak sem, hogy a felperes úgymond méltatlan-e az alapítói tisztség betöltésére.

Az alapítónak az alapítói jogok gyakorlására kijelölő nyilatkozata egyoldalú jognyilatkozat, melyre a Ptk. 6:2. § (2) bekezdése szerint a kötelek közös és a szerződés általános szabályait kell megfelelően alkalmazni. Amennyiben tehát ezen nyilatkozat valamilyen akarati vagy alaki hibában szenvedett, úgy az általános szabályok szerint megtagadható, azonban erre eddig nem került sor.

Az ítélet tábla teljes mértékben osztotta az elsőfokú bíróságnak az alperesi viszontkeresettel kapcsolatban kifejtett álláspontját, azt megismételni nem kívánja.

A Pp. 123. § utolsó mondata valóban lehetővé teszi megállapításra irányuló kereseti kérelem előterjesztését abban az esetben, ha a kért megállapítás a felperes jogainak alperessel szemben való megóvása végett szükséges, azonban ebben az esetben is vizsgálendő, hogy a felperesnek a per indításához fűződik-e jogi érdeke. A közvetett érdekeltség a perindítást nem alapozza meg, az alperes által előterjesztett tartalommal keresetet nem az alperesi alapítvány, hanem **alapító neve** terjeszthetett volna elő az egyéb feltételek fennállása esetén. Jelen esetben azonban a megállapítási kereset két, a Pp. 123. § szerint megkövetelt konjunktív feltétele közül a második, a jogvédelem szükségessége is hiányzik, hiszen ha a vita a keresettel szembeni védekezésként felhozható, az ezzel kapcsolatos vita lefolytatható, a nyilatkozat értelmezési vitája jogmegóvási érdeket nem generál, a jogmegóvási szükséglet nem áll fenn (BDT2012. 2648., illetőleg 2009.2143).

Mindezekre tekintettel az ítélet tábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fenti indokolásbeli pontosítással a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A le nem rótt fellebbezési illetéket az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. törvény (Itv.) 5. § (1) bekezdés f) pontja és 6/1986. (VI.26.) IM rendelet 14. §-a alapján a Magyar Állam viseli.

Figyelemmel arra, hogy az alperes fellebbezése eredményre nem vezetett, a Pp. 78. §-a alapján köteles megfizetni a felperes másodfokú eljárással felmerült költségét, a felperes javára megfizetendő ügyvédi munkadíj mértékét az ítélet tábla a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdése alapján határozta meg.

Debrecen, 2018. június 28.

Dr. Csiki Péter s.k. a tanács elnöke, Dr. Gárdosi Judit s.k. előadó bíró, Dr. Veszprémy Zoltán s.k. bíró

A kiadmány hitelül:

- kiadó -